

Oponentský posudek magisterské práce

Woyzeck

by Elisa Galluzzo

Elisa Galluzzo si za téma své diplomové magisterské práce zvolila vizuální interpretaci Büchnerova dramatu *Woyzeck (Vojcek)*. Jejím záměrem přitom je „reinterpretovat“ Büchnerův text z hlediska dnešní společnosti a přenést děj hry z vojenského prostředí do jakési - jak to nazývá - „ideologické továrny“. Na základě studia historických souvislostí, pramenů z odborné literatury, analýzy samotného textu, současných událostí i různorodých inspiračních zdrojů se snaží dobrat aktuálního výkladu a zároveň nabídnout odpovídající vizuální výrazové prostředky, které podle ní rezonují s duchem dnešní doby.

V první části práce Elisa Galluzzo shrnuje historický kontext vzniku hry, osobní zázemí autora i konkrétní události, ze kterých Georg Büchner při psaní hry vycházel. Pojednává rovněž o Bergově expresionistické opeře *Wozzeck* a zvláštní pozornost přitom věnuje srovnání libreta a původního Büchnerova textu. V poslední kapitole první části se pak autorka soustředí na vlastní tematický rozbor hry, analýzu klíčových situací i charakteristiku jednotlivých postav. Její pojednání jsou přehledná, čtivá a podložená odkazy na odpovídající odbornou literaturu. Dramaturgický rozbor textu dokládá autorčinu schopnost orientovat se ve významové struktuře díla, porozumět dramatické dimenzi textu i motivaci jednání postav.

Druhou část práce Elisa Galluzzo věnuje třem „reinterpretacím“ Büchnerova *Vojcka* počínaje Wilsonovou inscenací Bergovy opery z roku 2000 přes filmové zpracování od Wenera Herzoga z roku 1979 až k filmu Janose Szásze z roku 1994. Daří se jí charakterizovat rozdílná východiska, různé přístupy i tvůrčí postupy při zpracování dané látky. Obě části práce doplňují odpovídající a dostatečně názorné vizuální reference.

Ve třetí části pak Elisa Galluzzo představuje svou vlastní „reinterpretaci“ *Vojcka*. Zaměřuje se především na možnosti současné „adaptace“ hry a přenesení děje z vojenského prostředí, které autorka nepovažuje pro dnešní dobu za dostatečně aktuální, do prostředí jakési blíže nespecifikované současné továrny. Vedle současné sociálně a politicky zaměřené italské literární a filmové tvorby na ni při volbě prostředí zvláště silně zapůsobila expresionistická filmová

science fiction *Metropolis* režiséra Fritze Langa z roku 1927. Hlásí se rovněž k inspiraci instalacemi Miroslawa Balka a Carstena Höllera.

Jakkoli autorka zdůvodňuje změnu prostředí snahou o zvýšení aktuálnosti a současné vyznění textu, vybírá si pro scénickou realizaci prostor milánské *Cisterny*, který evokuje prostředí starých továren z XIX. století. Ve své scénické koncepci přesouvá veškeré dění do jakéhosi utopického továrního provozu, v němž nejen dělníci, ale i jejich ženy, děti a idioti bydlí v separovaných odděleních. Rozhodnutí o účelu výroby má být svěřeno imaginaci diváků, kteří se během představení mají přesouvat mezi různými místnostmi. Elisa Galluzzo se snaží v práci obhájit možnost propojení tohoto velmi obecně nastíněného ideového a vizuálního rámce se scénickou realizací situací z Büchnerova *Vojcka* prostřednictvím jakéhosi písemného „storyboardu“ doplněného několika spíše pocitovými skicami. Z obrazového materiálu ani z písemného „storyboardu“ však není jasné ani to, co kromě dopsaných hlášení z tlapačů dělá zamýšlenou továrnu továrnou či jakou konkrétní práci v ní kdo vykonává. Zamlžená a nekonkrétní výchozí koncepce vyvolává řadu otázek ohledně logiky řešení scénického prostoru ve vztahu k jednání postav v konkrétních situacích. Co si autorka představuje pod pojmem „ideologická továrna“? V čem je dnes podle autorky továrna v souvislosti s daným textem aktuálnější než vojenské prostředí? Co nahradí keře v prvním obraze? Proč Vojcek pracuje v továrně jako holič? Jak sem zapadají pokusy s hrachem? Patří sem demonstrace koně? Jak mají být realizovány situace v privátních prostorech? Je sklep adekvátní náhradou za jezero? Nakolik chce autorka v souvislosti se změnou prostředí měnit texty? Tak by se dalo pokračovat. Práci doporučuji k obhajobě pod podmínkou, že se autorka v jejím průběhu zaměří na objasnění a konkretizaci svého scénického řešení.

V Praze 29. 8. 2017

doc. Jakub Korčák